

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Hanna Jõgis

TEATRAARIUM: TEATER MUUSIKAS/MUUSIKA TEATRI

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Piret Aus, MA

Lubatud kaitsmisele

Viljandi 2014

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST	5
1.1 Arengukava	6
1.2 Kultuurisituatsioon.....	7
1.3 Organisatsiooni struktuur.....	8
1.4 Eelarve	8
1.5 Turundus	10
1.6 Toetajad	11
1.7 Teatraarium.....	11
2. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS	13
2.1 Eesmärgid	13
2.2 Sidusrühm, sihtrühm.....	14
2.3 Riskianalüüs.....	17
2.4 Meeskond.....	19
2.4.1 Tööülesannete jaotus	20
2.4.2 Meeskonnatöö hinnang.....	21
2.5 Ajaplaneering.....	22
2.6 Eelarve	23
2.7 Turundus	24
2.8 Külastatavus.....	26
2.9 Teatraariumi tulevik.....	27

3. ENESEREFLEKSIOON	28
KOKKUVÕTE	31
KASUTATUD KIRJANDUS	33
Lisa 1: Pildid.....	35
Lisa 2: Plakatikujundus	36
Lisa 3: Pressiteade	37
Lisa 4: Meedia kajastus	38
SUMMARY	39

SISSEJUHATUS

Minu loov-praktiliseks lõputööks on Ugala sündmuste sarja „Teatraarium“ 4. osa, milleks oli „Teater muusikas/muusika teatris“. Sündmuse eesmärk oli kaasata ühte õhtusse muusikud, kes on seotud teatriga ning näitlejad, kes tegelevad muusikaga. Projekt sai alguse veebruari alguses ning kestis mai teise nädalani.

„Teatraarium“ on Ugala erisündmuste sari, mis sai alguse 2013. aasta oktoobris. Sündmustesarja eesmärgiks on tutvustada maailma ja eesti dramaturgiat, teatritegemist ja -tegelasi. „Teatraarium: teater muusikas/muusika teatris“ toimus 30. aprillil 2014 Ugala väikeses saalis. Sündmusel esinesid Vaiko Eplik, Jarek Kasar, Adeele Sepp koos saatjatega (Jaan Jaago ja Taavet Niller). Õhtut juhtisid Liis Aedmaa ning Rait Õunapuu, kes vestlesid esinejatega.

Käesolev töö on osa minu loov-praktilisest lõputööst, mille eesmärgiks on analüüsida, põhjendada ja dokumenteerida lõputöö praktilist osa, milleks oli „Teatraarium: teater muusikas/muusika teatris“. Töö koosneb kolmest suuremast peatükist: ülevaade organisatsioonist, korraldustöö analüüs ning eneserefleksioon.

Esimene osa kirjeldab Ugala teatrit, kultuurisituatsiooni, milles organisatsioon paikneb, teatri arengukava, struktuuri, eelarvet, turundust ning annab ülevaate sündmustesarjast „Teatraarium“.

Teine osa on korraldustöö analüüs, kus räägin sündmuse eesmärgist, selle sidus- ning sihtrühmast, meeskonnast, ajaplaneeringust, sündmustesarja tulevikust ning riskidest, mis korraldustööga võivad kaasneda. Samuti analüüsin turundust ja küllastatavust.

Kolmandas osas analüüsin ennast kui korraldajat: kuidas end tundsin, mida õppisin, mida oskasin tänu TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias õpitule.

1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST

Ugala teater loodi 1920. aastal, mil registreeriti teatri- ja kunstiühingu põhikiri. Isetegevusliku teatrina etendati lavastusi Koidu Seltsimajas. (Ugala koduleht, ajalugu) 1924 koliti sealt välja, kuna sõltuti teiste seltside ajakavast ja tegemistest, Seasaare kõrts andis uue mängupaigana suuremad õigused ja tegutsemisvabaduse (Leppik 2006, lk 20). Majanduslikel põhjustel ei suutnud Ugala isetegevusliku teatrina jätkata ning 1926. aastal sai Ugala kutseliseks teatriks, mis tähendas püsitruppi ning rahalisi riigitoetusi. 1942. aastal kolis Ugala tagasi Koidu Seltsimajja (Seasaare kõrts hävis põlengus), kuid seegi maja jäi teatrile liiga väikeseks ning 1981. aastal sai Ugala omaale teatrimaja, mis on jäänud teatri koduks senini. (Ugala koduleht, ajalugu)

2007. aastal sai Ugala sihtasutuseks, mille asutajaks on Eesti Vabariik ning asutajaõigusi teostab Kultuuriministeerium. Sihtasutus on etendusasutus etendusasutuse seaduse mõttes. Oma tegevuses juhindub Sihtasutus Eesti Vabariigis kehtivatest seadustest, Sihtasutuse põhikirjast ning Sihtasutuse nõukogu ja juhatuse otsustest. (SA Ugala Teatri põhikiri 2007, lk 1)

2013. aastal toodi Ugaldas välja 10 uuslavastust. Suvelavastusi oli viis, millest kolm olid uuslavastused. Alustati uue sündmustesarjaga „Teatraarium“. Kokku andis Ugala 231 etendust, millest 90 anti väljaspool teatrimaja (sh suvelavastused). Küllastajate arv kokku 2013. aastal oli 44721 inimest. Ugalal on kaks statsionaarset saali, 512-kohaline suur saal ning 160-kohaline väike saal. Väljaspool Viljandit mängitakse peamiselt Tartus, Paides, Rakveres, Tallinnas, Pärnus, Põlvas, Jõgeval, Võrus ja Valgas.

1.1 Arengukava

Ugala teatri arengukava 2014 – 2017 koostati 2013. aastal, mis oli alusdokumendiks Riigikogus, selle põhjal otsustati, kas maja renoveerimiseks antakse toetus või mitte. 2014. aasta seisuga läheb maja renoveerimisele ning juunist 2015 – 2016 september annab Ugala etendusi väljaspool teatrimaja.

Ugala teatri **missiooniks** on olla etenduskunstide valdkonnas avatud professionaalne loomekeskkond ja keskus, millel on loominguline, organisatoorne ja tehniline võimekus nii aktiivseks ja eriilmeliseks loometegevuseks Viljandi statsionaaris kui etendustegevuseks mistahes Eesti piirkonnas (SA Ugala Teater strateegia... , lk 1). Arengukava kohta lisas Ugala endine loominguline juht Margus Kasterpalu, et Ugala peaks muutuma kultuurikeskuses, kus lisaks teatris mängitavatele enda etendustele, käivad etendusi andmas muud Eesti teatrid ning kus toimub ka teisi kultuurisündmusi. Missioonist lähtuvad sõnastati ka teatri väärtused.

Ugala **väärtusteks** on avatus, initsiatiiv ja koostöö. **Avatus** – teater on avatud kõigile etenduskunstidega professionaalsel tasemel tegelejatele ja koostööle vastavaid erialasid õpetavate kõrgkoolidega, samuti võimalusel harrastajatele ja (üli)õpilastele, pakkudes neile lisaks kaasaegsele loomekeskkonnale tehnilist, organisatoorset ja turunduslikku tuge ning koostöövõimalusi. (SA Ugala Teatri strateegia.. , lk 1) Sellest johtuvalt annavad erinevad etendusasutused külalisetendusi Ugalas. Lisaks tehakse koostööd TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga, tuues koos välja lavastusi. **Initsiatiiv** – Ugala väärtustab ja toetab värskaid ja lennukaid loomingulisi ideid ja initsiatiive, millel on potentsiaali rikastada eesti etenduskunstide maastikku (*Ibid*, lk 1). **Koostöö** – Ugala teeb aktiivselt koostööd etendusasutuste, vabakoosluste, õppeasutuste ja üksikloojatega kindlas veendumuses, et koostöös on võimalik realiseerida sedagi, mis üksinda ülejõu (*Ibid*, lk 1). Teater teeb koostööd TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga, teiste teatrite või vabakutseliste lavastajate, näitlejate ja kunstnikega ning erinevate vabäihendustega, nagu Drakadeemiaga.

Teatri **visiooniks** on: „2017 aasta lõpuks on Ugala ümber korraldatud avatud etenduskunstide keskuseks, mis toimib vastavalt ümberehitatud ruumides pädeva, loomingulise ja toetava meeskonnana." (SA Ugala Teatri strateegia... , lk 1).

1.2 Kultuurisituatsioon

Viljandi linna munitsipaalasutuseks on Sakala Keskus, mille haldusalasse kuulub Viljandi Linnaraamatukogu, Kondase Keskus, Viljandi Vana Veetorn, Viljandi Avatud Noortetehas. Lisaks on kuulub linna haldusalasse Viljandi Nukuteater, munitsipaalkoolid, nagu Viljandi Muusikakool, Viljandi Huvikool ning Viljandi Kunstikool. Olulisteks kultuuriasutusteks munitsipaalasutuste kõrval on veel ka SA Ugala Teater, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia ning MTÜ Eesti Pärimusmuusika Keskus.

Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukava 2008 – 2015 annab ülevaate Viljandi linna kultuuri hetkeolukorrast. Viljandi linna **visioon** aastaks 2015 on: „Viljandi on traditsioonidega, avatud ja arenev eripalgelise kultuurieluga linn, kus on tagatud võimalused kultuuri loomiseks, tarbimiseks ja edasikandmiseks.“ (Viljandi linna... 2008, lk 7). Antud visioon ühtib Ugala missiooniga, milleks on olla etenduskunstide valdkonnas avatud professionaalne loomekeskkond ja –keskus, millel on loominguline, organisatoorne ja tehniline võimekus nii aktiivseks ja eriilmeliseks loometegevuseks Viljandi statsionaaris kui etendustegevuseks mistahes Eesti piirkonnas (SA Ugala Teatri strateegiline..., lk 1)

Ühe üldeesmärgina on linna arengudokumendis välja toodud: „Viljandi kultuurielus osalevad haritud, missioonitundega, koostööaltid ja motiveeritud loovinimesed ja kultuurikorraldajad“ (Viljandi linna... 2008, lk 12). Selle alaeesmärgina on välja toodud: „Viljandi kultuurielu põhineb eri valdkondade, asutuste ning loovisikute vahelisel koostööl.“ ning tegevusena toodud välja: „Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, SA Uue Kunsti Muuseum, SA Ugala Teater, Viljandi Muuseumi aktiivne kaasamine Viljandi kultuuriellu.“ (*Ibid*, lk 12). Nii üld- kui ka alaeesmärk ühtib Ugala väärtustega: koostöö ja avatus. Arvestades linna kultuurivaldkonna arengukava SWOT-is välja toodud ohtu: „Demograafilisest olukorrast tulenevalt elanikkonna vähenemine ning vananemine.“ (*Ibid*, lk 22) on koostöö kui eesmärk oluline. Väheneva rahvaarvuga ning kireva kultuurieluga linnas on oht, et tihedas konkurentsis jääb publiku huvi üksik sündmusele väikeseks.

1.3 Organisatsiooni struktuur

Ugala teatris toimivad kaks struktuuri, üks on teatri kui organisatsiooni struktuur ning teine lähtuvalt lavastusest moodustatud struktuur. Organisatsiooni struktuuriks on funktsionaalne struktuur. Funktsionaalne struktuur tuleneb sarnaseid tegevusi sisaldavate tööde grupeerimisel (Alas 2008, lk 83). Lavastuste puhul kasutatakse meeskondlikku struktuuri – „spetsialistid paiknevad püsivates funktsioonidevahelistes meeskondades“ (Alas 2008, lk 87) – mis tähendab, et iga lavastuse jaoks on eraldi turunduse projektijuht, helitehnik, valgusmeister, lavameister jne.

Ugalas töötab 86 inimest (seisuga mai 2014, va kolm lapsehoolduspuhkusel töötajat), kes kõik jagunevad kolme osakonna (loominguline, lavastusala, maja ja publikut teenindav) vahel. Loomingulisse osakonda kuulub 29 inimest: trupijuht, kaks inspitsienti, muusikajuht, liikumisjuht, dramaturg, lavastaja, 22 näitlejat. Lavastusala osakonda kuulub 28 inimest: lavastusala juht, tehnikajuht, kaks kunstnik-dekoraatorit, kaks tiserit, kostüümiala juht, juurdelõikaja-modelleerija, kaks kostümeerijat, heliala juht, kaks helimeistrit, valgusala juht, valgusmeister-tehnik, kaks valgusmeistrit, grimmiala juht, kaks grimeerijat, lavatehniline juht, kaks lavameistrit, viis lavatöölisi. Maja ja publikut teenindavasse osakonda kuulub 31 inimest: teatrijuht, finantsjuht, raamatupidaja, administraator, 10 publikuteenindajat, neli valveteenistajat, neli koristajat, haldusjuht, tehnik-autojuht, sanitaartehnik, elektrik, majahoidja-remonditööline, turundusjuhi asetäitja, müügijuht, projektijuht, klienditeenindaja.

1.4 Eelarve

SA Ugala Teatri finantsplaanid on kolme aasta põhised ning nende alusel otsustab Kultuuriministerium toetuse eraldamise. Antud peatükis kirjeldan Ugala kassapõhist arvestust. „Kassapõhine arvestus on raamatupidamisarvestus, mis tugineb kassapõhisuse printsiibile (raha liikumisele). Tulu kajastatakse siis, kui raha laekub ja kulu siis, kui raha välja makstakse.“ (Alver, J., Alver, L. 2011, lk 505).

Tabelis 1 on välja toodud Ugala kassapõhine eelarve. Tabelis on märgitud peamised kulu- ja tululiigid ning summad. Arvud on tabelis ümardatud.

Tabel 1 Ugala kassapõhine eelarve 2013

Kululiik	Eelarve	Täitmine	Tululiik	Eelarve	Täitmine
Liikmemaksud	1 700	1700	Kultuuriministeeriumi toetus	890 000	890 000
Personalikulud koos tööandja maksudega	900 000	910 000	Omatulu	490 000	435 000
Majandamiskulud	500 000	470 000	Muud toetused	3600	2500
Muud kulud	11 000	300	Projektid: Teater Maale	2200	2600
			Kultuuriministeeriumi IT-toetus	8000	5000
Kokku	1 412 700	1 382 000		1 393 800	1 335 100

Ugala 2013. aasta eelarve kulud olid 1 412 700 eurot, millest 1700 oli liikmemaksud, 900 000 personalikulud koos tööandja maksudega (s.o. koosseisuliste töötajate personalikulud, ajutiste lepingute alusel töötavate isikute töötasukulud, nõukogu ja juhatuse tasud, erisoodustused), 500 000 majandamiskulud (s.o. administreerimiskulud; lähetuskulud; koolituskulud; kinnistute, hoonete, ruumide, sõidukite, inventari, töömasinate- ja seadmete majandamiskulud, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud; töötervishoid, eririetus; uuslavastuste kulud; etenduste kulud; muud etendustegevuse kulud) ning 11 000 muud kulud (s.o. maksu- ja riigilõivu kulud; trahvid, sunniraha).

2013. aasta Ugala tegevustulud olid 1 393800, millest 890 000 oli Kultuuriministeeriumi toetus, 3600 muu toetus, 2200 Teater Maale (Kultuuriministeeriumi teatricalane programm) projektitoetus, 8000 Kultuuriministeerium IT tarkvara toetus ning 490 000 oli omatulu, mis koosnes etendustegevustulust, renditulust, reklaamitulust, kavade müügitulust, piletimüügi vahendustasust, kostüümi laenutusest, transpordi kasutamisest, litsentsitasust ning muudest tuludest.

Eelarve täitmisel saadi tegevuskuludeks 1382000 eurot, kuludest suurenesid liikmemaksud, personalikulud (suurenes koosseisulise töötajate personalikulud, aga vähenesid ajutiste lepingute alusel töötavate isikute töötasukulud). Planeeritust väiksem oli ka majandamiskulud ning kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja kulud, millest ainsana oli planeeritust suurem

uuslavastuste kulud, teised kululiigid olid planeeritust väiksemad. Samuti olid ka väiksemad muud kulud. Tegevustuludeks saadi 1335100 eurot, omatulu oli planeeritust väiksem (vaid kostüümilaenutuse tulu ja muud tulud oli planeeritust suuremad ning litsentsitasu, mida eelarvesse ei planeeritud, oli juures), samuti olid väiksemad muud toetused ning Kultuuriministeeriumi IT projektitoetus, suurem oli Teater Maale toetus.

1.5 Turundus

Kolbi „Kultuuriturunduses“ on turunduse üks definitsioonidest järgmine: „Ideede, kaupade ja teenuste kontseptsiooni, hinnakujunduse, promotsiooni ja jaotuse planeerimine ning teostus, tagamaks vahetust, mis rahuldab individuaalseid ja organisatsioonilise eesmärgi (...) definitsioon kirjeldab turundust kui ideede, kaupade ja teenuste „kontseptsiooni“. Sellele turunduse definitsiooni osale, mille kohaselt turundusosakond otsustab, millist toodet toota, vaidlevad kultuuriorganisatsioonid sageli vastu.“ (2005, lk 54 – 55).

Lähtudes antud turunduse definitsioonist, näeme me, et sellel tugineb ka Ugala teater. Nimelt lavastused, mis võetakse repertuaari on valitud loomingulise juhi ja loomenõukogu (kuhu kuulub ka üks liige turundusosakonnast) poolt, samuti määratleb lavastaja, kes on sihtrühm. Turundusosakond tegeleb lavastuste sõnumi edastamisega, sihtrühmade (ja nende poolt kasutatavate kanalite) leidmisega, teatri üldmaine eest hoolitsemisega ning näitlejate ja lavastajate meedia pildis hoidmisega ning reklaamtegevusega.

Info levitamine on jagatud kaheks: turundus ja reklaam. Reklaami eest vastutab turundusjuhi asetäitja. Teatri üldturundusega tegeleb turundusjuht. Lavastuste turunduse eest vastutavad turundusjuht ja projektijuht. Repertuaaris olevad lavastused on omavahel ära jagatud ning vastavalt sellele vastutatakse saalide täituvuse eest. Lisaks jagatakse omavahel ära ka uuslavastused. Turunduse projektijuhid tegelevad sihtrühma täpsustamisega, sõnumi välja mõtlemisega, reklaamkanalite valimisega, turundussündmustega ning meediaga suhtlemisega. Repertuaaris olevaid lavastusi reklaamitakse süsteemselt – on kindlaks määratletud, millal ilmub reklaam riiklikus lehes ning millal kohalikus väljaandes (sh ERR-i kultuuriteated).

Ugala teatri peamiseks turunduskanaliteks on trükimeedia, televisioon, raadio, sotsiaalmeedia, plakatid. Loetellu kuuluvad nii artiklid, arvustused, kui ka reklaam. Samuti tehakse piletimänge ning lisasündmusi, nagu näitus lavastuse teemaga seonduvast.

1.6 Toetajad

Ugala on Kultuuriministeeriumi haldusalas olev sihtasutus, mille baasrahastus tuleb ministeeriumilt. Lisaks sellele saab teater toetust programmist „Teater maale!“ ning kultuurkapitalilt, vastavalt esitatud taotluste rahuldamisele. Meediasponsoriks on AS Ühinenud Ajalehed ja AS Eesti Ajalehed, kes teevad reklaami hinnasoodustust, ning ERR, kes levitab tasuta reklaami. Lavastusala toetajateks on AS Viljandi Metall, OÜ Hõõvelliist ja AS ESPAK - need ettevõtted annavad materjali lavakujunduse jaoks või teevad kaupadele sooduspakkumisi. Esietenduste järgse vastuvõtu toitlustusega tegelevad OÜ Ugala Baar, AS Liviko ja AS Oskar Lihatooted. Samuti on sponsoriks Nordea pank, mis tasub piletiumbrike tootmiskulud.

1.7 Teatraarium

„Teatraarium“ on Ugala erisündmuste sari, mille eesmärgiks on tutvustada maailma ja eesti dramaturgiat, teatritegemist ja –tegelasi. Eelkõige on see suunatud Viljandimaa elanikele ning akadeemia üliõpilastele. Sarnaseid sündmustesarju toimub ka teistes Eesti teatrites: Draamateatris „Esimene lugemine“, Vanemuises teatrikohtumiste sari, Von Krahli Teatri loengud, NO99 aktsioonid.

„Teatraarium“ sai alguse oktoobri kuus, mil toimus Carl-Henning Wijkmarki näidendi „Moodne surm“ esimene lugemine ning vestlusring eutanaasia teemadel. Novembris leidis aset teine sündmus – improkirjutamine, mille üheks koostööpartneriks oli Drakadeemia. Kui esimesed sündmused toimusid teatri kohvikus, siis kolmas „Teatraarium“ toimus aga väikeses saalis, Abja

Kultuurimaja harrastusnäitlejad lugesid Margus Kasterpalu eestvedamisel Liis Aedmaa kriminaalnäidendit „Jõulumüsteerium“, kuhu oli kaasatud publik kui mõrvari arvajana. Kuigi „Teatraariumi“ pidi olema regulaarne sündmus, toimus paus ning alles aprillis toimus järgmine „Teatraarium“, milleks oli „Teater muusikas / muusika teatris“, mis jäi ka hooaja viimaseks.

Tabelist 2 on näha „Teatraariumi“ sündmuste piletitulu ja küllastajate arvu võrdlust. Tabelis on toodud ära ka piletihindade diferents.

Tabel 2 Teatraariumite võrdlus

Teatraarium	Piletitulu	Piletihind	Küllastajate arv
„Moodne surm“ esimene lugemine	70,50	5	17
Improkirjutamine	57,50	2,5	23
Jõulumüsteerium	20,0	5	9
Teater muusikas / muusika teatris	1191,0	13/11	111

Kõige suurema küllastajate arvuga oli neljas osa ehk „Teater muusikas/muusika teatris“ (111), sellele järgnes „Improkirjutamine (23), „Moodne surm“ esimene lugemine“ (17) ning kõige vähem huvi pakkus „Jõulumüsteerium“ (9 küllastajat). (Vt *Tabel 2*) Üheks põhjuseks, miks „Teatraarium“ oma järjepidevuse kaotas, oli kindla projektijuhi puudumine ning liiga hiline teemade pakkumine eestvedajale. Teiseks põhjuseks võib pidada motivatsiooni puudumist, kuna publiku huvi oli väike.

2. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS

„Teatraarium: teater muusikas/muusika teatris“ on Ugala erisündmuste sarja neljas osa, kus salongiõhtu meeleolus esitasid omaloomingut muusikud Vaiko Eplik ja Chalice, kes viimastel aastatel tihedalt teatriga kokku puutunud, ning näitleja Adeele Sepp, kes lisaks teatris ning telesarjades figureerides, tegeleb muusika kirjutamisega. Lisaks muusika esitamisele vestlesid nendega õhtujuhid Liis Aedmaa ja Rait Õunapuu, et teada saada, kuidas nad on teatri ja muusikani jõudnud.

2.1 Eesmärgid

Ugala teater on võtnud endale eesmärgiks lisaks kõrgkvaliteetse teatrikunsti pakkumisele tuua Viljandi elanikeni kultuuri laiemalt. Ühe väljundina on Ugala fuajee näitusepind ning teise väljundina on loodud „Teatraariumi“ sari.

Eesmärk on mõõdetav ja ajakavaga seotud norm, ülesanne, mida organisatsioon püüab täita. Õigesti püstitatud eesmärk annab tegevusele suuna, on tegevuse mõtestatud aluseks, on töötegemise motiiviks, suunab allüksused ja töötajad ühesuunalisele tööle ning aitab langetada otsuseid ja hinnata tulemusi. (Vihalem 2008, lk 31 – 32)

Sündmuse eesmärgid:

- 1) elavdada Viljandi kultuurielu;
- 2) tuua ühte õhtusse kokku artistid, kes laval reeglina kokku ei saa;
- 3) tekitada keskustelu esinejate ja publiku vahel;

- 4) kuulata esinejate mõtteid sellest, kuidas muusikud on jõudnud teatrini ja kuidas näitlejad on jõudnud muusikani;
- 5) suurendada teadmisi muusikutest Vaiko Eplikust ja Jarek Kasarist ning näitlejast Adeele Sepast;
- 6) tõsta sündmustersarja „Teatraarium“ populaarsust.

Eesmärkidest saavutasime pea kõik eesmärgid. Veel ei oska hinnata eesmärgi „tõsta sündmustersarja „Teatraarium“ populaarsust“ saavutamist, seda saab hinnata uuel hooajal kui sündmustersari uuesti pihta hakkab. Eesmärkidest ei täitunud üks „tekitada keskustelu esinejate ja publiku vahel“, mis oli tingitud halvast kuuldavusest ning vähesest dialoogi arendamisest.

2.2 Sidusrühm, sihtrühm

Projekti sidusrühmad on need isikud, organisatsioonid ja üksused, keda projekt mõjutab või kes mõjutavad projekti (Perens 2002, pt 6.5.4 lk 1). Sidusrühmad, kes mõjutavad otseselt ja kaudselt projekti: meeskond, teater, kohvik, rahastajad, sponsorid, sihtrühm, konkurendid (vt *Tabel 3*)

Tabelist 3 näeb sidusrühmi, kes mõjutavad projekti. Tabelis on välja toodud nende otsene ja/või kaudne mõju.

Tabel 3 Rühmad, kes mõjutavad projekti

Rühm	Otsene mõju	Kaudne mõju
Meeskond	Sündmuse kvaliteet	Info levitamine
Ugala	Ressursside pakkumine	Edaspidiste sündmuste toimimine
Ugala kohvik	Inventari laenamine; toitlustamine; ajaressurss	Mulje sündmuse ajal
Rahastajad	Majanduslik	Edaspidine koostöö
Sponsorid	Majanduslik	Edaspidine koostöö
Sihtrühm	Majanduslik	huvi - edasine sündmuste toimumine
Konkurendid	Publiku vähesus	
Ühiskond	Teema aktuaalsus/populaarsus	
Meedia	kajastus, hinnang	

Projekti mõjutab meeskond, kelle töötulemusest sõltub sündmuse kvaliteet. Samuti on meeskonnaliikmed väga olulised info levitajad, kui koostöö on sujuv, edastavad nad positiivset sõnumit, kui aga meeskonnatöös ilmneb probleeme on edastatav sõnum negatiivne. Ugala mõjutab projekti rahaliselt ning inimjõuga, näiteks väheste lavatöölise võimaldamine, muudaks lava ettevalmistusaega ning seoses sellega ka teiste tööd, samuti otsustab teater, kas sarnaseid sündmusi toimub veel, või mitte. Ugala kohvik mõjutab inventari laenamisega, kui seda ei tehtaks, peaks teater inventari rentima (seega majanduslik mõju), samuti kohviku toomine väikesesse saali, kus sündmus toimub, muudab õhustikku vabamaks, kuid viivitab sündmuse algusega. Kaudselt mõjutab kohvik muljega, kui teenindajad jätaksid halva mulje, müüks ebakvaliteetseid toite, oleks mulje nii sündmusest kui ka teatrilt negatiivne. Rahastajad ja sponsorid mõjutavad sündmust majanduslikult. Sihtrühm samuti mõjutab sündmust

majanduslikult, kaudne mõju on huvi tekkimine sündmustersarja vastu (projekti tulevik) või huvi vähenemine „Teatraariumi“ ja teatri vastu. Konkurendid mõjutavad enda sündmustega ehk mõjutavad publiku arvu. Sündmuse publikuarv ning huvi antud õhtu vastu, sõltub, kui aktuaalne või populaarne antud teemad või isikud ühiskonnas on. Meedia kajastus tõstab külastatavust ning positiivne hinnang toimunule tõstab teadlikust sündmustersarjast ning huvi sündmuste vastu (negatiivse hinnangu puhul vastupidine reaktsioon).

Tabelis 4 on välja toodud rühmad, keda projekt mõjutab ning on välja toodud otsene ja/või kaudne mõju.

Tabel 4 Rühmad, keda projekt mõjutab

Rühm	Otsene mõju	Kaudne mõju
Teater	majanduslik	maine
Kohvik	majanduslik	reklaam
Sihtrühm	emotsioon, uued teadmised	majanduslik
Sponsorid		reklaam
Konkurendid	külastatavus	
Meeskond	suhted, kogemus	
EAÜ	majanduslik	
Esinejad	majanduslik,	autoritasu, reklaam muusikale
Meedia		lugejaskonna suurenemine
Keskkond	prügi tekkimine trükistest	

Sidusrühmad, keda projekt otseselt ja kaudselt mõjutab on teater, kohvik, sihtrühm, sponsorid, konkurendid, meeskond, EAÜ, esinejad, meedia, keskkond (vt *Tabel 4*). Sündmuse toimumine mõjutab teatrit majanduslikult. Samuti mõjutab publiku arv ning nende huvi sündmuse ajal kohviku teenust kasutada kohvikut majanduslikult. Samas kui mulje on positiivne, on see kohvikule reklaamiks – võimalus tootlustada sündmuse väljaspool teatrit. Sündmus mõjutas sihtrühma emotsionaalselt ning pakkus uusi teadmisi. Küll aga mõjutas see publikut majanduslikult, seda nii otseste kulutuste, nagu pileti näol, aga ka kaudsete, nagu sõidukulu, kohviku toodete tarbimine jms. Sponsorite kaudne mõju oli reklaam. Sündmus ise võttis ka teistelt konkurentidelt potentsiaalseid kliente ära. Meeskonnale andis projektis osalemine kogemuse ning mõjutas liikmete vahelisi suhteid. Eesti Autorite Ühing (EAÜ) saab autoritasudest vahendustasu, esinejad saavad honorari, autoritasud ning nende esinemine mõjutab nende populaarsust ning muusikaplaatide ostmist. Meedias avaldatud põnev artikkel

suurendaks väljaande lugejaskonda. Sündmuse reklaami eesmärgil trükitud flaietid ja plakatid reostasid keskkonda.

Projekti sihtrühm on need inimesed, kes projekti tulemust hakkavad kasutama (Perens 2002, ptk 6.5.5 lk 1). „Teatraarium: teater muusikas/muusika teatris“ sihtrühmaks oli:

- 1) Viljandi linnas elav muusikahuviline;
- 2) Vaiko Eplik/Chalice'i/Adeele Sepa muusika huvilised;
- 3) „Teatraariumi“ ja Ugala teatri külastajad;
- 4) TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilased

„Teatraariumi“ 4. osa sihtrühmad olid laiahaardelised, kõige kitsamad rühmad oli esinejate muusika huvilised ning akadeemia üliõpilased, kelledeni saab kindlate kanalite või märksõnade kaudu jõuda. „Teatraariumi“ ja Ugala külastajani ning muusikahuviliseni on raskem jõuda, sest segment on niivõrd lai, et kindlat infokanalit on raske määratleda.

2.3 Riskianalüüs

Riskianalüüsi koostamise eesmärgiks on hinnata projekti teostamise käigus tekkivaid võimalikke ohte ja viia nende tekkimise võimalikkus miinimumini. Riskianalüüsi koostamine on projekti planeerimise abivahendiks ning see koostatakse kõigi projekti plaanis olevate tegevuste kohta. Esmalt määratletakse igale tegevusele ohud, mis võivad saada takistuseks selle tegevuse teostamisel. Seejärel hinnatakse ohtude tõsisust ja tõenäosust. Järgneb ohtu ennetavate ja ohtu korrigeerivate tegevuste määratlemine. Riskide puhul tuleb hinnata nende tõsidust (1-3 skaalal, kus 1 on vähe tõsine ning 3 väga tõsine) ja tõenäosust (1-3 skaalal, kus 1 on vähe tõenäoline ning 3 on väga tõenäoline). Ennetav on tegevus, mis takistab ohu tekkimist. Korrigeeriv on tegevus, mis teostatakse kui oht projekti teostamise käigus ilmneb (Karilaid 2011)

Tabelis 5 on välja toodud ohud, mis võivad antud tegevuste kaasned. On hinnatud nende tõsisust ning tõenäosust, lisaks on välja toodud ennetavad ja korrigeerivad tegevused.

Tabel 5 Riskianalüüs

Nr	Tegevus	Oht	Tõsisus/ Tõenäosus	Ennetav tegevus	Korrigeeriv tegevus
1	Rahade taotlemine	Ei saa piisavalt toetusi	3/3	Selgelt läbimõeldud taotlused	Sponsorite otsing
2	Eelarve täitmine	Rahalised raskused	2/2	Käitume rahaga ökonoomselt	
3	Sündmuse piletimüük	Samaaegselt palju teisi sündmusi	3/2	Varajane info levitamine	Turundustegevuse tõhustamine: otsepakkumised, piletimängud
4	Sündmus	Tehnilised probleemid	3/1	Asjatundja kaasamine; <i>riderite</i> kontroll	Vajaliku tehnika laenamine
5	Meeskonna töö	Info seisak	2/1	Vahetu vestlus, selge vastutus jaotus	Kirjalikud ülesanded, et miski ei läheks meelest
6	Kokkulepped esinejatega	Esineja ära ütlemine/mitte ilmumine	3/1	Lepingute sõlmimine	

Tabelis 5 on välja toodud tegevused, millele projektjuhina tegin riskianalüüsi. Igale tegevusele eraldi riskianalüüsi ei teinud, näiteks ei ole saalikujundust, lavakujundust või valguskujundust eraldi tegevustena välja toodud, vaid tegevusi on üldistatud sündmuse ja meeskonna töö alla. Riskianalüüsist jäi välja reklaami kujundus ning see oli ka risk, mida ma ei suutnud täielikult maandada.

2.4 Meeskond

Antud sündmuse puhul tuleb rääkida teatrist kui meeskonnast, mis tähendab, et mõni ülesanne on töötaja igapäevatöö ning „Teatraariumi“ toimimiseks ei pea midagi lisaks tegema, ometi tema tegevus on sündmuse juures oluline, nagu näiteks publikuteenindaja töö. Samas loodi ka eraldi meeskond, kes aktiivselt tegeles sündmuse väljatoomisega.

Meeskond on väike ja ühtne rühm, mis töötab efektiivselt ja kooskõlastatult, olles keskendunud ühisele eesmärgile (Brooks 2006, lk 101). „Teatraariumi“ 4. osa meeskonnas oli 10 liiget: projektijuht, müügijuht, turunduse assistent, administraator, valgusmeister, helitehnik, lavameister, kunstnik-dekoraator ning kaks õhtujuhti. Tegu oli formaalse rühmaga. „Organisatsioonis luuakse formaalseid grupe selleks, et täita organisatsiooni ühist missiooni ning saavutada organisatsioonile kui tervikule ning selle osakondadele seotud eesmärgid“ (Brooks 2006, lk 106). „Tavaliselt on ümberkorraldused seotud töö koordineerimisega ning kindlate eesmärkide täitmisega (...) inimesed viiakse üksteisega kokku vastavalt rollile, mida nad organisatsioonis täidavad“ (*Ibid*). „Teatraariumi“ formaalne grupp moodustatigi vastavalt rollile ja oskustele, projektijuht kaasas meeskonda müügijuhi, turundusjuhi asetäitja, administraatori, kunstnik-dekoraatori, teised liikmed määras vastava osakonna juhataja.

Kuigi inimestele tuleb anda valdkond, mille eest ta vastutab, lähtusin meeskonnatöö puhul kogemusest Ugala töötajatega, mida sain tänu sündmuse väiksusele teha. Teatud inimesed vajavad tegutsemisvabadust, mida ma neile ka võimaldasin, teised aga soovivad koostööd, mis tähendab koos mõtlemist, plaanide läbi arutamist. Meeskonnasisene suhtlemine sõltub selle suurusest ja liikmete asukohast (Heller 1998, lk 36). Suhtlemise tõhusaim meetod on vaba vahetu vestlus ning selleks peaksid meeskonnaliikmed olema igal ajal üksteisele kergesti kättesaadavad (*Ibid*). Meeskonnaga suhtlemine oligi vaba vahetu vestlus. Eraldi koosolekut, kus kogu meeskond oli koos, ei toimunud, sest teatri üldplaanis oli sündmus piisavalt väike ja töögraafiku tihedust arvestades, oli mõistlikum iga osapoolega eraldi suhelda ning anda vajalik informatsioon edasi. Küll aga toimus kokkusaamised kindlate liikmete vahel, et teatud küsimustele vastuseid leida.

2.4.1 Tööülesannete jaotus

Igal meeskonna liikmel oli oma vastutusala, kuid projektijuhina rääkisin ma osadel teemadel kaasa. Tööülesanded jagasin vastavalt ametikohustustele. Tabelist 6 on näha tööülesannete jaotust. Ametnimetus ei ole pandud lähtuvalt projektist, vaid töötaja ametinimetusest.

Tabel 6 Tööülesannete jaotus

Ametinimetus	Isik	Ülesanded
Projektijuht	Hanna Jõgis	Idee väljatöötamine, kokkulepped esinejatega, taotluste koostamine ja esitamine, eelarve koostamine, ülesannete koordineerimine, infolevitamine turunduskanalites, plakatite ja flaierite levitamine, sponsorite otsing, pressiga suhtlemine, lepingute koostamine, aruandlus, tagasiside.
Müügijuht	Maarika Pokinen	Idee väljatöötamine, müügikeskkondadega tegelemine, info sisestamine kultuurikalendritesse.
Turundusjuhi assistent	Juhan Nõps	Plakati, flaieri, ribareklaami kujundus.
Administraator	Mare Miilmaa	Publikuteenindajate juhendamine, saalikaunistamine.
Kunstnik-dekoraator	Taimi Põlme	Lavakujundus.
Lavameister	Vitali Ivanson	Lavaehitus, lavatööliste järelvalve.
Õhtujuhid	Liis Aedmaa, Rait Õunapuu	Õhtujuhtimine: esinejatega vestlemine.
Helitehnik	Harlet Orasmaa	Soundcheckid, sündmuse helindamine.
Valgusmeister	Teet Orupõld	Valguskujunduse loomine, valgustamine sündmuse ajal

2.4.2 Meeskonnatöö hinnang

Teatris on väga oluline meeskonna töö. Lavastus ei ole ainult lavastaja ja näitlejate vaheline koostöö, see on kunstnik, kes mõtleb välja kujunduse, see on lavastusala, kes loob dekoratsioonid, kostüümid ning grimmi, see on ka müügiosakond, kes tegeleb info levitamisega jne. Olles ise Ugala teatris tööl, olen teadlik sellest meeskondlikust panusest, kuid otseselt ei taju seda. „Teatraariumi“ puhul, kui sündmus algas ning ma vaatasin lava ja publikut saalis, siis tundsin terviklikku meeskonnatööd selle taga.

Üldiselt jäin meeskonna tööga ja liikmete panusega rahule. Rahulolematust tekitas kujundus, õhtujuhtide ajaplaneering ning tehniline viga sündmuse ajal. „Teatraarium: teater muusikas /muusika teatris“ visuaaliga ma rahule ei jäänud, sest turundusjuhi asetäitjal puudusid vajalikud oskused ning ka soov visuaalselt kujundust parendada. Mujalt kujunduse tellimiseks ei olnud mul vahendeid, ega ka professionaalset kujundajat, kes oleks töö vabatahtlikuna ära teinud. Õhtujuhtide ajaplaneeringu tõttu läks sündmus vähemalt 40 minutit üle aja. Olles varem kokku leppinud, esinejate vahelised pausid on 10 minutit pikad, nii jõuab helitehnik uuele esinejale lava valmis panna. Ometi juhtus aga nii, et sissejuhatav vestlus läks üle aja ning esinejate vahelistest pausidest nad samuti kinni ei pidanud. See probleem tekkis nende lavanärvist (varasema õhtujuhtimise kogemuse puudus), kella unustamisest ning julgusest võtta sündmuste käekäigu kontroll enda kätte. Samuti eksis helimeister sündmuse ajal. Esinejate laual oli mikrofoni, millega aga hakkas Eplik vestluse ajal mängima ning helitehnik lülitas mikrofoni välja, kuid hiljem seda sisse ei lülitanud, mis oli viga, sest inimesed, kes istusid kaugemal, ei kuulnud vestlust.

2.5 Ajaplaneering

„Teatraariumi“ korraldusprotsess kestis kolm kuud. Arvestades asjaolu, et sündmusele oli tarvis leida lisarahastust on 3-kuune periood liiga lühike. Allolevas Gantti tabelist (vt *Tabel 7*) näeb, millised ülesanded täideti kindlal perioodil.

Tabel 7 Ajaplaneering

Tegevus	Veebruar				Märts				Aprill				Mai
	I nädal	II nädal	III nädal	IV nädal	I nädal	II nädal	III nädal	IV nädal	I nädal	II nädal	III nädal	IV nädal	I nädal
Idee väljatöötamine	■												
Kokkulepped esinejatega		■		■	■			■			■		
Eelarve koostamine, täitmine		■	■				■					■	
Taotuste esitamine		■	■										
Plakatikujundus								■	■				
Müügikeskkondadega tegelemine						■				■	■		
Kohtumised meeskonnaliikmetega	■				■	■					■	■	
Sponsorite otsing				■	■	■	■	■	■	■			
Info (sh trükiste) levitamine						■				■	■	■	
Pressiga suhtlemine								■		■			■
Lepingute koostamine									■				
Valguskujundus												■	
<i>Soundcheckid</i>												■	
Lavaehitus												■	
Lavakujundus											■	■	
Saalikujundus											■	■	
Sündmus												■	
aruandlus EAÜ-le													■
Tagasiside													■

Tabelis 7 on välja toodud tegevuste ajakava, vastutajad on välja toodud *Tabelis 6*. Tegevus hakkas veebruari alguses, kui pandi paika sündmuse kontseptsioon. Seejärel järgnesid kokkulepped esinejatega ning taotluste kirjutamine. Järgnevalt toimus sündmuse müüki panek ning selle info levitamine. Samal ajal otsisin ka sponsoreid. Kuigi teatud meeskonnatööd on

märgitud aprilli viimasele nädalale (nt valguskujundus), toimusid kokkulepped juba varem (vt kohtumised meeskonnaliikmetega).

Projektijuhina ei jäänud ma rahule ajalisel kahe tegevuse plaaniga: taotluse esitamine Kultuuriministeeriumile, sponsorite otsimine ning sündmuse enda ajakavaga. Kuna Eplikult ja Kasarilt saime nõusoleku 13. veebruaril, siis oli vaid üks päev aega esitada taotlus Kultuuriministeeriumi teatri programmi. Sel hetkel puudus terviklik ülevaade eelarvest ning seetõttu tekkisid vead taotlusesse. Sponsorite otsimisel sain mitmel korral vastuseks: „sponsorlusrahad on juba jagatud“, mis tähendab, et toetajaid oleks pidanud juba varem otsima, näiteks leidma kogu sündmustesarjale kindla toetaja.

2.6 Eelarve

„Teatraarium: teater muusikas/muusika teatris“ esialgne eelarve oli 2304 eurot. Eelarve täitmisel oli aga lõppsumma 1611,17 eurot. Täidetud eelarve oli väiksem, sest ei saadud toetust arvestatud määral.

Tabel 8 „Teatraarium: teater muusikas/muusika teatris“ eelarve ja selle täitmine

Kululiik	Eelarve	Eelarve täitmine	Tululiik	Eelarve	Eelarve täitmine
Esinejate honorar	1610	1460	Piletitulu	1104	1191
Transport	178	0	Kultuuriministeeriumi teatri programm	800	0
Laudade rent	90	0	Viljandi ekspertgrupp	400	0
Reklaam	274,74	0	Hansaliinid	0	50
Autoritasud	57,26	62,17	Klaara-Manni puhkemaja	0	250
Meeskonna töötasud	94	74	Omafinantseering	0	120,17
Ööbimiskulu	0	15			

d					
Kokku	2304	1611,17		2304	1611,17

Kõige suuremaks kuluallikaks oli esinejate honorar, milleks oli 1610 eurot, esialgselt plaaniti ka üheks esinejaks Imre Õunapuu, kuid ta ei saanud osaleda, mille tõttu honorari summa vähenes. Honorar maksti välja esitatud arve alusel. Samuti jäi ära transpordi kulud, millega korraldajana esialgu arvestasin, kuid mida esinejad lisatasuna ei soovinud. Ära jäi ka laudade rent, sest teatri kohvik pakkus enda mööblit kasutusele, kuna kohvik asus saalis ning oli publikule avatud kogu sündmuse jooksul. Loobuti ka reklaamist, seda peamiselt toetuste puudumise tõttu. Suurenesid autoritasud, mis on otseselt seotud piletituluga. Lähtuvalt Eesti Autorite Ühingu korraldusest on tasulise kontserdi puhul pop-, rock, jazz-, estraadimuusika jm esitamise eest 5 % kontserdi sissepääsutasust (ilma käibemaksuta), kuid mitte vähem kui 25,56 € ühe kontserdi eest (EAÜ koduleht). Autoritasudele lisandus ka vahendustasu. Vähenesid meeskonna töötasud, vähendasime publikuteenindajate arvu, arvestades ilmaolusid ning publiku huvi. Eelarvele lisandus ööbimiskulu, üks esinejatest pidi ööbima Ugala korteris, kuna aga Ugala majutas veel teatriga seonduvaid inimesi majas, oli kõige otstarbekam saata esineja Hilda Villasse ööbima.

Tuludest suurenes piletitulu. Raha taotleti Kultuuriministeeriumi programmist „teatrilased sündmused, programmid ja arendusprojektid“ ning Kultuurkapitali Viljandimaa ekspertgrupilt. Kummastki stipendiumprogrammist „Teatraariumi“ sündmus toetust ei saanud, küll aga toetasid eraettevõtjad, nagu Hansaliinid ning Klaara-Manni puhkekeskus. Hansaliinid olid sponsor, kelle logo kasutati trükistel ning kodulehel. Klaara-Manni aga toetas filantroobina. Ugala omafinantseering projekti eelarve täitmisel oli 120,17 eurot.

2.7 Turundus

Traditsiooniline turundusmeetmestik koosneb neljast elemendist – toode, hind, edustus ja jaotus (Kuusik jt 2010, lk 149). Inglise keelest on selle tuntud nimetus 4P – *product, price, promotion, place*. „Teatraarium: teater muusikas / muusika teatris“ turundusega olid seotud projektijuht,

müügijuht ja turundusjuhi asetäitja. Kirjeldan kolme elementi: toode, hind ja edustus. Jaotus kui institutsioonide süsteem, mille kaudu toimub kaupade ja teenuste füüsiline liikumine tootjalt tarbijale (Kuusik jt 2010, lk 265), meil puudus ning seetõttu seda elementi ei analüüsi.

Tooteks oli kontsertõhtu „Teater muusikas / muusika teatris“, kus üles astusid Vaiko Eplik, Chalice ja Adeele Sepp (saatjateks Jaan Jaago ja Taavet Niller). Pidasime seda „toodet“ spetsiaaltooteks. Sellisel juhul on tegu tootega, mida iseloomustavad unikaalsed tunnused või ka bränd ning mille ostmiseks on on tarbijad valmis kulutama veelgi rohkem aega, energiat ja raha (Kuusik jt 2010, lk 149). Kuigi antud kirjeldus lähtub tarbekaupadest, saab ka antud sündmust pidada spetsiaaltooteks. Esiteks, unikaalsete tunnustena muusikute ja näitleja kokku toomine ühte õhtusse ning vestlus nendega, kuidas nad on jõudnud teatri või muusikani. Teiseks, bränd, Vaiko Eplik ja Chalice on aastatega loonud oma kindla kvaliteedi kuvandi. Seda näitab ka Epliku viimased kontserdid Tartus ja Tallinnas, mis on saalid täis toonud.

Hinna kujundasid projektijuht ja müügijuht. Kuigi eelnevate „Teatraariumi“ sündmuste piletihind on olnud soodsam kui teatripileti hind. Otsustasime seekord jätta hinna teatripiletihinnaga võrdseks, milleks oli 13 eurot täispilet ning 10 eurot sooduspilet. Arvestades eelarve täitmist ning nimekate muusikute brändi, kelle puhul ei peaks tekkima hinnakõrguse puhul kahtlusi. Loomulikult tuli kriitikat piletihinna suhtes, kuid kui neile seletasin, et laval on tuntud muusikud ning tuntud näitlejad ning tegu ei ole ühe inimese kontserdiga, saadi hinnast aru.

Edustuse suurimaks takistuseks oli rahaliste ressursside puudumine. Kuigi oli planeeritud reklaam kohalikus trükimeedias, PVC-bänner Tallinna tänaval ning ribareklaam Piletilevi ostukeskkonnas. Toetuste vähesuse ning teatri turunduseelarves vabade vahendite puudumise tõttu pidime tasulisest reklaamist loobuma ning kasutama kõikvõimalikud tasuta kanalid.

Internetis levitasime „Teatraariumi“ infot Piletimaailmas, Piletilevis, Ugala kodulehel, Facebookis ning kultuurikalendrite veebilehtedel. Piletimaailma lasime üles riputada ribareklaamid ning tõstsime uudisvoos sündmuse infot ettepoole. Piletilevis kasutasime ära Piletiposti, kuhu läks infolõik, ning ribareklaamipinda Piletilevi müügipunktide ekraanidel. Ugala kodulehel oli „Teater muusikas/muusika teatris“ ribareklaamina esilehel, mängukavas ning eraldi sündmuslehena. Facebookis on „Teatraariumil“ oma leht, kuhu lõin sündmuse ning samuti levitasime mitmel korral infot Ugala Facebooki lehel. Info oli üleval ka erinevates kultuurikalendrite veebilehtedel: kultuur.info, kultuurikava, teater.ee.

Pressiteate (vt lisa 3) saatsin laiali kuu enne sündmust. Pressil huvi aga puudus, välja arvatud Sakala ajakirjanikul Margus Haaval (vt lisa 4), kellele ma eraldi intervjuu variandi Vaiko Eplikuga välja pakkusin. Üks põhjus, miks ei ületanud „Teatraarium“ uudiskünnist, oli tollaegsed Ukraina sündmused ning aprillis saatis Ugala vähemalt neli pressiteadet välja, mille tõttu võis see juba jääda huviorbiidilt välja Küll aga ilus Sakalas intervjuu Vaiko Eplikuga, mis aga kahjuks oli suletud artikkel, mille tõttu ei jõudnud see väljapoole Sakala tellijaid. Kuid Sakala *online*'is on kultuurikalender, kus näidatakse kolmel järjestikusel päeval toimuvaid sündmusi ning iga päeva kohta on üks sündmus esile tõstetud, seda oli ka „Teatraarium“.

Lisaks levitasin plakateid ning flaiereid. Plakateid eksponeeriti linnakastides (Sakala keskuse poolt hallatavad reklaamkastid) ning linnas olevatele plakatikohtadel. Flaiereid jagasin erinevatesse asutustesse. Plakati kujundusega (vt lisa 2) ma rahule ei jäänud. Mul olid mitmed ideed, millest ma rääkisin turundusjuhi asetäitjale, kuid need jäid realiseerimata, sest tal puudusid vastavad oskused. Kuna aga projektil ei olnud ressursi, et tellida omaala spetsialistilt kujundus, pidin ma olukorraga leppima.

Samuti saatsime laiali infokirju erinevatele ühendustele ning organisatsioonidele. Sellega tegelesin nii mina kui ka teatrijuht, kes kasutas ära e-kirjade postiloendid, mille adressaatide tema ise ka kuulub.

2.8 Külastatavus

Sündmust külastas 111 inimest, kellest 8 oli külastajat. Kokku mahutas saal 160 inimest. Kuigi prognoositav täituvus oli 60%, lootsime me saavutada suuremat populaarsust, nagu seda on Epliku viimastel kontsertidel Tartus juhtunud.

Üheks oluliseks faktoriks, mis külastatavus oli väike, oli volbriöö. Sündmuse ajal oli märgata, kuidas väga paljud noored 21.30 – 21.45 saalist lahkusid, mida seostas kellaajalise alkoholimüügi keeluga. Kindlasti jäi oluline osa tudengitest tulemata, sest nad olid sõitnud sel päeval linnast välja. Teiseks loobusid kultuurisündmuses inimesed, kellel olid muud plaanid.

Teiseks mõjuvaks faktoriks oli konkurendid. Samal päeval toimus kinoseansid Sakala Keskuses kui ka Männimäe külalistemajas ning peod ööklubides ja pubides. Mõjuvaks faktoriks sai ka see, et Vaiko Epliku järgmine kontsert Viljandis toimus 5. mail.

Kolmas faktor, mis mõjutas külastatavust oli pikk nädalavahetus. Paljudel inimestel oli ka 2. mai vaba, mis võib tähendada, et inimesed sõidavad linnast välja või puhkavad koduselt. Kindlasti ei saa ka välja jätta lihtsat teadmatust, mis võis olla tingitud vale kanali kasutamisest ning tasulise reklaami puudumisest.

Kuigi oli ajastus vale, oli see kuupäev ainus, mis sobis planeerimise ajal teatri repertuaariplaan. Samuti ei olnud algselt teada, et Eplik Viljandis kontserdi annab. Siiski järgnevatel kordadel tuleb arvestada tähtpäevadega ning konkureerivate sündmustega, mis mõjutavad külastatavust.

2.9 Teatraariumi tulevik

„Teatraariumi“ mõte oli, et tegu oleks regulaarselt toimuva sündmusega. Asjaolude tõttu kadus aga pärast kolmandat korda regulaarsus. „Teater muusikas / muusika teatris“ oli hooaja viimane „Teatraarium“. Uuel hooajal läheb sündmustesari edasi. Seda soosib teatrijuht, kui ka augustist ametile asuv loominguline juht: „„Teatraariumi“ sarnane programm peaks teatris kindlasti olema, programm, mis koosneks erisugustest kultuurilistest sündmustest – loengutest, ettelugemistest (uusdramaturgia), filmiõhtud ja ka kontserdid. Teemad võiksid olla seotud kas proovisaalis olevate lavastuste või mõne muu Ujala jaoks hetkel aktuaalse teemaga – nii on võimalik uuslavastustele tähelepanu tõmmata ja samas tekitab see Ugalast avatud maja kuvandi.“

3. ENESEREFLEKSIOON

„Teatraarium: teater muusikas/muusika teatris“ üheks eesmärgiks oli vestelda esinejatega ning uurida, kuidas nad on jõudnud muusika ja teatrini ning mida nad ühest või teisest asjast arvavad. Õhtujuhid said sel teemal vähe küsida, sest noored muusikud, Eplik ja Kasar, rääkisid oma lugusid, nad olid eelnevalt öelnud õhtujuhtidele: „Te võite küsida, mida tahate, me räägime ikka, mida meie tahame“. See ka sündmuse ajal juhtus. Mehed rääkisid oma lugusid ning Adeele sai väga vähe sõna sekka öelda. Seda tendentsi olen märganud ka varem, kui Epliku ja Kasariga on koos intervjuud tehtud.

Kui sündmuse ajal oli planeeritud 10 minutit vestlust iga esineja vahel (nii jõuab helitehnik lava uute muusikute jaoks valmis panna), siis see plaan ei realiseerunud. Esiteks räägiti alguses liiga pikalt, mis oli tingitud sellest, et õhtujuhtidel ei olnud kella käe peal (unustasid) ning nad kaotasid ajataju. Samuti olid nad niivõrd närvis ega ei suutnud suhestuda publikuga (neile anti märku, et on aeg edasi liikuda) ning ei tajunud, millal oleks aeg esineja lavale suunata. Samuti ei pidanud nad kinni reeglist, et esinejate vahele jääks 10 minutit pausi. Nii tekkis piinlik olukord, kui Adeele saadeti lavale, mis ei olnud veel valmis.

Lisaks muutus ka saaliplaan. Kui algselt oli müügis kaks paralleelset nummerdatud laudade rida, kus arvestati, et saali keskel on lava, siis lava paigutus muutus ning paljude laudade asukoht ei olnud nii nagu plaanil, mis tõi kaasa selle, et inimesed, kes olid ostnud koha saali keskele, seda asukohta enam ei saanud. Järgmine kord, kui lava ei ole 100% veel paigas, siis tuleb laudad nummerdamata jätta, nii tuleks publik ka varem kohale, et hea koht saada ning nad ostaks kohvikust omale söögi-joogi varem ära ning sündmus ei hilineks seetõttu (kohviku järjekorra tõttu sündmus algas planeeritust 10 minutit hiljem). Kuigi sellisel juhul tuleb arvestada eelmüügist pileti ostmise vähesest huvist.

Hoolimata nendest apsudest naerdi terve õhtu vältel ning inimesed olid pigem positiivselt meelestatud. Oli ka neid, keda häiris liigne jutt ning kes olid pettunud oma laua asukohas. Ent

kõlama jäi siiski positiivne sõnum. Nagu ka Margus Haav „Sakalas“ järelkirjutises ütles: „Ugala väikeses saalis nädalapäevad tagasi asetleidnud «Teatraarium» oli täistabamus nii esinejate valiku kui üldise atmosfääri poolest“ (Haav 2014).

Lisaks publikule jäi ka meeskond rahule. Kuigi olid teatuid apsakaid, siis kõik meeskonnaliikmed said aru, millest see on tingitud ning analüüsisid oma tegevust, miks mingi olukord tekkis. Samuti hinnati esinejate käitumist ning mida oleks saanud teatud olukorras teha (nt kui esineja ei soovi minna lavale). Kindlasti oleks pidanud sündmusele varem rahastust taotlema. Ma tean, et visuaalsus on turunduslikus mõttes üks olulisemaid aspekte, kuid antud sündmuse puhul ei olnud see hea. Tuleb olla rohkem nõudlik või leida pädev inimene, kes on valmis koostööks.

Korraldustöö käigus sain aru, et mitmetele olukordadele tuleks laiemalt st organisatsioonipõhiselt läheneda. Sponsortootlustel tuli vastuseks mõnel korral, et tahaks teatriga luua koostööpartnerlust. Nendeks olid peamiselt alkoholi- ja kassapööratajad, kes näitasid välja soovi, et nende alkoholi müüdaks meie kohvikus. Ugala ostab kohvikuteenust sisse, mis tähendab, et selles valdkonnas jääb koostöö ära senikauaks kui teater pole ise endale kohvikut loonud (selle võimalus on teatril siis, kui maja on renoveeritud). Teisalt aga tekkis probleem juba varem sponsoriks olnud firmadega. Osad koostöö kokkulepped on mitmeid aastaid tagasi suuliselt sõlmitud ning arvestades Ugala personali voolavust, ei ole nn uued töötajad teadlikud varasemastest kokkulepetest, nagu logo kasutamine jms ning kuna ei ole ka lepingud, ei teata täpselt, milles on kokku lepitud. Seega teater peaks oma sponsorlepingud üle vaatama, neid uuendama või uued kokkulepped sõlmima. Lisaks on Ugalal potentsiaali sponsorite leidmiseks, seda eriti renoveeritud maja avamisel, kui see turundusosakonnas prioriteetseks valdkonnaks võtta.

Ma tunnen, et kõik, mida ma olen akadeemias omandanud, ei väljendunud minu lõputöös. Küll aga kasutasin ma väga palju organisatsioonianetes õpitud, seda eriti meeskonna töös ning inimestega suhtlemises. Kuigi tunnen, et majanduslik pool on minus väga nõrk ning seda pean ma kindlasti arendama, tajusin ma kogu aeg eelarve nn terviklikust ehk kuidas üks või teine protsess muudab kogu pilti. Samuti sain ma abi sponsoreid ja *fundraisingu* aineist, ometi on minu kogemus näidanud, et tooteid ja teenuseid on lihtsam saada, kui rahalist toetust (seda eriti väikeste sündmuste puhul) ning nii juhtus ka seekord.

Kui hinnata pagasit, mis kool kaasa andis, siis võin tuua välja kaks aspekti, mis mulle isiklikult puudu jäi. Esiteks, me oleme nelja aasta jooksul läbinud mitmeid ained, mille tulemuseks on „pilve peale“ kirjutatud projekt, millega kaasneb taotluste kirjutamine jms. Ometi on alati rõhutatud ideele ja seda hinnatud, kuid korraldajana tunnen, et oleks võinud saada rohkem kriitikat oma eelarvete ning kirjutatud taotluste suhtes. Samuti oleks mõnes aines teema etteantud olla, nt sul on selline sündmus, tee sellele turundusplaan. See harjutaks olema loov ka nende projektide või sündmustega, mis nii südamelähedased pole.

Mida ma kahetsen kooli ajast on see, et ma ei julgenud ise korraldada, ise taotlusi kirjutada jne, pigem aitasin kedagi. Kogemus on korraldaja töös kõige olulisem ning kõige parem aeg ongi asuda neid saama üliõpilasena, et kooli lõpetades oleks teatud kindlustunne juba olemas. Projektikogemust ma kavatsen siiski edasi arendada, võttes eesmärgiks, aidata noortel kunstiinimestel nende ideid ellu viia.

KOKKUVÕTE

Minu loov-praktiliseks lõputööks oli „Teatraarium: teater muusikas/muusika teatris“, mis oli Ugala teatrisündmuste sarja neljas osa. Sündmus leidis aset 30. aprillil 2014 Ugala väikeses saalis, kus esinesid Vaiko Eplik ja Jarek Kasar – muusikud, kes on seotud teatriga - , ning Adeele Sepp, näitleja, kes ka ise muusikat kirjutab.

Sündmuse eesmärgid olid:

- 1) elavdada Viljandi kultuurielu;
- 2) tuua ühte õhtusse kokku artistid, kes laval reeglina kokku ei saa;
- 3) tekitada keskustelu esinejate ja publiku vahel;
- 4) kuulata esinejate mõtteid sellest, kuidas muusikud on jõudnud teatrini ja kuidas näitlejad on jõudnud muusikani;
- 5) suurendada teadmisi muusikutest Vaiko Eplikust ja Jarek Kasarist ning näitlejast Adeele Sepast;
- 6) tõsta sündmustesarja „Teatraarium“ populaarsust.

Eesmärkidest saavutasime pea kõik eesmärgid. Veel ei oska hinnata eesmärgi „tõsta sündmustesarja „Teatraarium“ populaarsust“ saavutamist, sest see oli Ugala 94. hooaja viimane „Teatraariumi“ osa. Seda saab hinnata uuel hooajal kui sündmustesari uuesti pihta hakkab. Eesmärkidest ei täitunud üks „tekitada keskustelu esinejate ja publiku vahel“, mis oli tingitud halvast kuuldavusest ning vähesest dialoogi arendamisest.

Projektjuhina oli minu ülesanneteks kontseptsiooni paika panemine, esinejatega läbirääkimiste pidamine ning suhtlemine, eelarve koostamine, taotluste esitamine, sponsorite otsimine, pressiga suhtlemine (sh pressteate koostamine), lepingute koostamine, ülesannete koordineerimine, plakatite ja flaiierite levitamine, aruandlus EAÜ-le, järelvalve ning tagaside andmine.

Korraldustöö käigus sain olulise kogemuse võrra rikkamaks. Sündmus toimus sujuvalt ning kuigi olid teatud vead on meeskond nendest teadlik ning arvestab järgmistel sündmustel. „Teatraarium“ on jätkusuutlik sündmus, kui seda regulaarselt ning kvaliteetselt korraldada.

KASUTATUD KIRJANDUS

Alas, R. 2008. *Juhtimise alused*. 5. tr, Tallinn: Külim.

Alver, J. & Alver, L. 2011. *Majandusarvestus ja rahandus: leksikon*. Tartu: Deebet.

Brooks, I. 2006. *Organisatsioonikäitumine. Üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tallinn: Tänapäev.

EAÜ. 2014. Eesti Autorite Ühing.

<http://eau.org/index.php?section=exPage&action=view&ID=25> (6.05.14)

Haav, M. 2014. *Epliku ja Chalice'i hoogne ja sädelev improteater*.

<http://www.sakala.ajaleht.ee/2784824/epliku-ja-chalice-i-hoogne-ja-sadelev-improteater>
(10.05.14)

Karilaid, I. 2011. *Kultuuriettevtluse alused*. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia [Loengukonspekt].

Kolb, M. B. 2005. *Kultuuriturundus*. Tartu: Atlex.

Kuusik, A. & Virk, K. & Aarna, K. & Sepp, L. & Seppo, M. & Mehine, T. & Printhal, I. 2010. *Teadlik turundus*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Leppik, H. 2006. *Ugala aja lugu*. Viljandi: Print Best Trükikoda.

Projekti- ja protsessijuhtimise käsiraamat. 2002. Toim Perens, A. Tallinn: Äripäev.

SA Ugala Teater. 2014. <http://www.ugala.ee/index.php/sa-ugala-teater/ajalugu> (4.05.2014)

SA Ugala Teater. 2007. Põhikiri.

SA Ugala Teater strateegia aastateks 2014 – 2017.

Vihalem, A. 2008. *Turunduse alused*. 2. tr, Tallinn: Külim.

Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukava 2008 – 2015

http://www.viljandi.ee/et/c/document_library/get_file?uuid=fd23279c-5464-4bf4-896f-c98d2215683c&groupId=22735 (13.05.14)

Lisa 1: Pildid

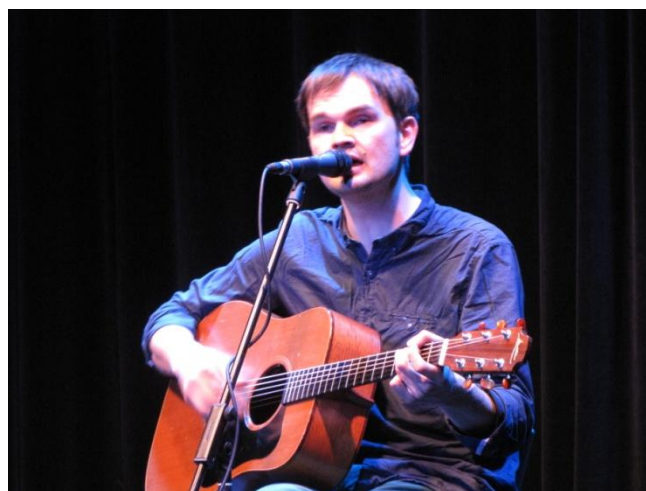
Vaiko Eplik, Chalice. Foto autor Margus Haav

Chalice. Foto autor Margus Haav

Adeele Sepp. Foto autor Margus Haav

Vaiko Eplik. Foto autor Margus Haav

TEATRAARIUM
TEATER MUUSIKAS / MUUSIKA TEATRIS

30. aprillil 1900
Ugala väikene saal

Esinevad:

VAIKO EPLIK

**ADEELE SEPP &
JAAN JAAGO**

CHALICE

Piletid 13€/11€ kassa@ugala.ee / 4330777

PILETILEVI **PILETIMAIL**

HANSA LIINID
Rahvas raudteel

Lisa 3: Pressiteade

Pressiteade

SA Ugala Teater

30.03.2014

Jätkub Ugala kultuurisündmuste sari "Teatraarium".

30. aprillil toimub Ugala teatri väikeses saalis Teatraariumi sarja neljas sündmus salongiõhtu „teater muusikas / muusika teatris“. Õhtu külalised on Vaiko Eplik, Adeele Sepp ja Chalice. Need on noored inimesed, keda ühendavad muusika ja teater. Sel korral kohtuvad nad Viljandis, esitavad oma loomingut ning räägivad, kuidas elu neid teatri ja muusikaga kokku on viinud.

Vaiko Eplik ja Chalice on viimastel aastatel olnud teatriga päris tihedalt seotud, seda nii ise näideldes kui ka lavastustele muusikat luues. Mis seob neid NO99 teatriga? Mida nad üldse Eesti teatrist arvavad? Mis tunne on viibida laval, kui sinu kõrval on väljaõppinud näitlejad? Nendele küsimustele püüame leida Teatraariumis vastust.

Vastukaaluks muusikutele astub koos Jaan Jaagoga üles näitleja Adeele Sepp. Adeele, kes liitus eelmisel kevadel Ugala teatriga, on viimase aasta jooksul ise lavastanud, loonud mitu uut ja põnevat rolli Ugala lavastustes ning samuti figureerinud televisioonis. Lisaks teatrile tegeleb noor naine aga ka muusikaga. Koos muusiku Jaan Jaagoga on nad muusikat kirjutanud, kuid üheskoos üles astunud seni veel mitte.

„Teatraarium IV: teater muusikas / muusika teatris“, 30. aprillil kell 19.00 Ugala teatri väikeses saalis. Esinevad Vaiko Eplik, Chalice, Adeele Sepp ja Jaan Jaago. Esinejate ja publikuga vestlevad Liis Aedmaa ja Rait Õunapuu.

Lisa 4: Meedia kajastus

<http://www.sakala.ajaleht.ee/2776586/paevaintervjuu-eplik-ja-chalice-tulevad-inimkatseid-tegema>

<http://www.sakala.ajaleht.ee/2784824/epliku-ja-chalice-i-hoogne-ja-sadelev-improteater>

SUMMARY

My creative-practical diploma project was “Teatraarium: theatre in music/music in theater”. It was forth event in series of theatre events in Ugala. It took place on 30th of April in small stage of Ugala Theatre and the performers were Vaiko Eplik and Jarek Kasar, musicians who are also active in theatre, and Adeele Sepp, an actress, who writes music.

The goals of this event were:

- 1) Enliven cultural life in Viljandi
- 2) Bring together artists who usually do not meet on stage
- 3) Encourage discussion between performers and the audience
- 4) Listen to what the artists have to say about how musicians found for them theatre and how the actors reached music
- 5) To increase knowledge about musicians Vaiko Eplik and Jarek Kasar and about actress Adeele Sepp
- 6) To popularize event series “Teatraarium”

I can say that nearly all the goals were met. At the moment it is still early to say whether “Teatraarium” became more popular, because this was the last event in this series for the season. It can be measured when “Teatraarium” begins again next season. The goal to encourage discussion between performers and the audience was not met mainly because of the bad audibility and lack of dialogue.

My task as project manager was to draw up the concept for this event, to negotiate and communicate with performers, to budget, to write applications, to find sponsors, to communicate with media (this involves also making press releases), to draw up contracts, to coordinate

different tasks, to distribute flyers and posters, accountancy to Estonian Authors' Society, to supervise and give feedback.

Fulfilling those tasks made me one experience richer. Event went smoothly and although some mistakes were made, the team takes them into consideration and can therefore next time avoid making them again. "Teatraarium" has all the potential to go on in case it will be organized regularly and with high standards.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Hanna Jõgis,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Teatraarium: teater muusikas /muusika teatris“, mille juhendaja on Piret Aus.
 - 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
 - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, **21.05.2014**